

Tájékoztató a 2014. évi XXXVIII. törvény („Kúria törvény”), a 2014. évi XL. törvény („Elszámolási törvény”) és a 2014. évi LXXVII. törvény („Forintosítás törvény”) rendelkezéseiről

Tájékoztatóban érintett szerződések köre: Jelen tájékoztató a deviza (devizában nyújtott és devizában törlesztett) fogyasztói kölcsönszerződésekre vonatkozó legfontosabb jogszabályi rendelkezéseket tartalmazza.

I. A Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvény („Kúria törvény”) és az ahhoz kapcsolódó, az elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. törvény („Elszámolási törvény”) legfontosabb rendelkezései

1. A Kúria törvény által szabályozott alapvető kérdések

A Kúria törvény a 2004. május 1. napja és 2014. július 19. napja között kötött fogyasztói deviza alapú (devizában nyilvántartott vagy devizában nyújtott és forintban törlesztett), forint alapú, valamint deviza kölcsönszerződésekre (devizában nyújtott és devizában törlesztett) és lízingszerződésekre vonatkozik. Hatálya a bankszámlahitelre és hitelkártyára, továbbá az állami kamattámogatással nyújtott lakáscélú forint alapú kölcsönszerződésekre nem terjed ki.

A Kúria törvény két alapvető kérdést rendez:

1. A törvény **semmisnek nyilvánította** a fogyasztói kölcsönszerződések **árfolyamrés alkalmazására** vonatkozó rendelkezéseit. A semmis rendelkezés helyébe főszabályként mind a folyósításkor, mind a törlesztéskor a Magyar Nemzeti Bank („MNB”) hivatalos devizaárfolyama lép azzal, hogy a Bank törlesztéskor külön jogszabály alapján a saját középárfolyamát is alkalmazhatja.
2. A törvény a devizahitelek esetén vélelmezi a 2010. november 26-án vagy azt megelőzően alkalmazott **egyoldalú szerződésmódosítást** lehetővé tevő szerződési kikötések tisztességtelenségét, az ezt követően közzétett egyoldalú szerződésmódosításra vonatkozó általános szerződési feltételek azonban nem minősülnek tisztességtelenségnek. Bankunk a vélelem megdöntése érdekében polgári peres eljárást kezdeményez. A tisztességtelenség nem minősülő szerződési kikötések tekintetében a Magyar Nemzeti Banknak van lehetősége közérdekű keresettel pert indítani a tisztességtelenség megállapítása iránt.

2. Elszámolásra vonatkozó rendelkezések

Főszabályként a Bankot a meg nem szűnt és a 2009. július 26. napját követően megszűnt szerződés esetében terheli elszámolási kötelezettség.

A deviza kölcsönszerződéseknél árfolyamrés nem került alkalmazásra, így abból eredően elszámolás sem történik. Az Elszámolási törvény értelmében az egyoldalú szerződésmódosításból eredő túlfizetéseket **úgy kell tekinteni, mintha azokat a fogyasztó a túlfizetés időpontjában előtörlesztésként teljesítette volna.** Az elszámolás pontos módszertanát az MNB rendeletével határozza meg.

Az elszámolás, illetve az elszámolásról szóló tájékoztató megküldése a deviza kölcsönszerződések esetében 2015. augusztus 1. és 2015. szeptember 30. között fog megtörténni.

Az elszámolás speciális szabályai:

A Bank az elszámolás során - a szerződéskötés érdekében adott kedvezmények kivételével - a fogyasztói követelés összegéből jogosult levonni az adott időszakban nyújtott kedvezményt. Kedvezmények minősül minden olyan vagyoni előny, illetve juttatás, amely abból származik, hogy a Bank tőkét, kamatot, illetve díjat engedett el, vagy kedvezményes árfolyamot alkalmazott, és ennek következtében a fogyasztó fizetési kötelezettsége a szerződésben eredetileg meghatározott kötelezettséghez képest csökkent. A fogyasztói követelésből levonható kedvezmények elszámolásának módját az MNB rendeletben határozza meg.

A túlfizetés fogyasztói követésként való elszámolása során, a kamaton felül

- a kölcsönszerződésben meghatározott, a kölcsön folyósításával vagy a hitelbírálattal összefüggésben a fogyasztó által megfizetett egyszeri díjat vagy költséget,
- a kölcsönszerződésben meghatározott, a törlesztési periódusokban a fogyasztó által rendszeresen megfizetett díjat vagy költséget,
- előtörlesztés esetén a fogyasztó által megfizetett előtörlesztési díjat

kell figyelembe venni.

A törvény értelmében a túlfizetés az alábbiak szerint kerül elszámolásra:

- Amennyiben az ügyfél szerződése még él, és nincs a Bank felé fennálló tartozása, a túlfizetés összegével a tőketartozás csökken, a futamidő változatlan marad.

- Amennyiben az ügyfél szerződése még él, és a bank felé tartozása áll fenn, a túlfizetés összege először a lejárt és esedékes tartozásra kerül elszámolásra (az elszámolás sorrendje: költség, kamat, tőke), az ezt követően esetlegesen fennmaradó összeggel a tőketartozás csökken.
- Készpénzben történt kifizetésre akkor kerülhet sor, ha a fogyasztó a szerződését úgy teljesítette, hogy abból fizetési kötelezettsége nem maradt fenn (már megszűnt szerződés), vagy ha a szerződés a túlfizetéssel szűnik meg, és a Banknak az ügyfél felé még fizetési kötelezettsége áll fenn. Ebben az esetben bankszámlára utalással, fióki pénztári felvétellel juthat hozzá az ügyfél a visszajáró összeghez.
- Ha az ügyfél szerződése a bank által biztosított hitelkiváltás eredményeként szűnt meg, és a hitelkiváltás céljából kötött kölcsönszerződésből eredően az ügyfélnek a bankkal szemben tartozása áll fenn, akkor a túlfizetés összege ezen kölcsönszerződésből eredően fennálló hitelezői követelés terhére kerül elszámolásra.
- Amennyiben a kölcsönszerződéshez áthidaló kölcsön is tartozik, a túlfizetés összege az esedékessé vált és lejárt tartozások elszámolását, illetve a gyűjtőszámla hitel tartozás elszámolását követően az áthidaló kölcsönre, a fennmaradó rész pedig azon devizakölcsön terhére kerül elszámolásra, amelyhez az áthidaló kölcsön kapcsolódik.

2009. július 26. előtt megszűnt, vagy követeléskezelőnél lévő ügyletek:

A 2009. július 26. napján vagy azt megelőzően megszűnt szerződések esetében a Bankot akkor terheli elszámolási kötelezettség, ha tudomása van arról, hogy a követelés nem évült el, illetve ha a fogyasztóval szembeni követelést egy elszámolásra nem köteles pénzügyi intézmény („Követeléskezelő”) érvényesíti, és a fogyasztó az elszámolást kifejezetten kéri. Ilyen esetben a Követeléskezelő és a Bank együttműködik egymással. Ez azt jelenti, hogy az elszámolás alapját képező számítást a Bank végzi el a követelés engedményezésének időpontjával, de kifizetésre a Követeléskezelő köteles.

Nemzeti Eszközkezelő által megvett ingatlanok:

A Nemzeti Eszközkezelő által megvett lakóingatlanokkal érintett kölcsönszerződések esetében a Banknak nem az ügyféllel kell elszámolnia, hanem erre irányuló kérelem esetén a Nemzeti Eszközkezelő felé van elszámolási kötelezettsége. A fogyasztónak külön teendője nincsen.

Az elszámolás megvalósítása a gyakorlatban:

- **Az elszámolást** a fogyasztó részére, a kölcsönszerződésben megjelölt címre, vagy ha időközben abban változás következett be, **a fogyasztó által utoljára bejelentett címre küldi a Bank tértivevényes levélben.**
- Amennyiben az elszámolás megküldése a fogyasztó részére sikertelen, a Bank a fogyasztót megillető összeget **elkülönített számlán kezeli**, amelyhez kapcsolódóan költséget nem számít fel, a fogyasztó pedig kamatra nem tarthat igényt. Az itt elhelyezett összeghez 5 évig tud hozzájutni a fogyasztó. (A nyilvántartott követelés a polgári jog általános szabályai szerint 5 év elteltével elévül, azaz annak kifizetése a Banktól már nem követelhető.)
- A Bank a törvényben foglaltak és az **öröklés** szabályai szerint az örökösrel is elszámol. A fogyasztói követelést a hagyatéki eljárásban vagy amennyiben az már jogerősen lezárult, póthagyatéki eljárásban kell a közjegyző részére bejelenteni. A jogerős hagyatékátadó végzést és a halotti anyakönyvi kivonatot kérjük, hozza magával a banki ügyintézéshez!

Az ügyfelek teendői:

- Ha az **értesítési** címe megváltozott, azt kérjük, mihamarabb **jelentse be** Call Centeren keresztül (Direkt azonosítóval – DPIN), vagy bankfiókjaink egyikében személyesen.
- Amennyiben a kölcsönszerződés a 2014. évi XL. törvény vonatkozó rendelkezésének hatálybalépését megelőzően (2014. november 1.) előtt megszűnt, és a Banknak az elszámolás alapján fizetési kötelezettsége keletkezik a fogyasztó felé, a fogyasztónak - amennyiben nem rendelkezik a Banknál bankszámlával - külön nyilatkozaton kell bejelentenie azt a bankszámlaszámot, amelyre az elszámolásban szereplő, kifizetendő összeg utalását kéri, vagy közölnie kell, hogy az összeget a bankfiókban történő készpénzkifizetés útján szeretné felvenni. Amennyiben a fogyasztó a Banknál rendelkezik bankszámlával, úgy az elszámolási tájékoztatóban szereplő kifizetendő összeget a Bank ezen bankszámlán írja jóvá. **A nyilatkozattétel az elszámolás alapján, annak kézhezvételét követően kezdeményezhető.**

Kérjük, hogy a gyorsabb ügyintézés érdekében a nyilatkozattételhez a személyes iratai mellett hozza magával a kölcsön- és zálogszerződését, vagy a hitelértécsítőt, vagy olyan számlakivonatát, amin a kölcsön törlesztőrészletének megfizetése látszódik.

3. Az elszámolás felülvizsgálata - panaszok

Amennyiben a fogyasztó vitatja az elszámolást, alapesetben annak kézbesítésétől számított 30 napon belül panasszal élhet a Banknál. Amennyiben a fogyasztó a panasz benyújtásában akadályozva volt, a panaszt az akadály megszűnésétől számított 30 napon belül, de legkésőbb a panasz benyújtására nyitva álló határidőt követő 90 napig terjesztheti elő. A panasz elutasítása esetén a fogyasztó a Pénzügyi Békéltető Testület eljárását kezdeményezheti. A Pénzügyi Békéltető Testület döntésével szemben polgári nemperes eljárásnak van helye.

4. Folyamatban lévő peres eljárások

A bíróságok a deviza kölcsönszerződésben alkalmazott egyoldalú szerződésmódosítással összefüggésben folyamatban lévő és az újonnan indított (ügyfelek által indított) peres eljárásokat legkésőbb 2015. december 31. napjáig hivatalból kötelesek felfüggeszteni. Ha az eljárás folytatására 2015. december 31-ig nem kerülhet sor, a felfüggesztés a törvény erejénél fogva a felülvizsgált elszámolás bíróság részére történő bejelentéséig meghosszabbodik. A felülvizsgált elszámolás bejelentésére a Bank köteles, kivéve, ha a fogyasztó a felperes, és a keresetlevél a Banknak még nem került kézbesítésre. Ebben az esetben a bejelentési kötelezettség a fogyasztót terheli.

5. Végrehajtási eljárások

A Kúria törvény a folyamatban levő, vagy bekapcsolódással indult végrehajtási eljárásokra kimondja, hogy azokban eljárási cselekmény, intézkedés nem fogantatosítható, a végrehajtási ügyet szünetelőként kell kezelni.

A szünetelő végrehajtási ügyeket a felek közötti elszámolás végrehajtó részére történt bejelentésétől számított 60 napon belül folytatni kell.

6. Felmondásra vonatkozó speciális rendelkezés

A Bank a kölcsönszerződést a fizetési kötelezettség nem teljesítése miatt kizárólag az elszámolás megküldését követő hatállyal mondhatja fel. Ez azt jelenti, hogy ha a Bank az Elszámolási törvény hatálybalépését követően élt a felmondás jogával, az csak az elszámolás megküldését követő napon válik hatályossá, akkor, ha a felmondás feltételei az elszámolást követően is fennállnak. A felmondás hatályossá válására meghatározott legkésőbbi időpont 2016. december 31.

II. Az egyes fogyasztói kölcsönszerződések devizanemének módosulásával és a kamatszabályokkal kapcsolatos kérdések rendezéséről szóló 2014. évi LXXVII. törvény („Forintosítás törvény”) legfontosabb rendelkezései

1. A Forintosítás törvény által szabályozott alapvető kérdések

A Forintosítási törvény a 2004. május 1. és 2014. július 19. között kötött és

- 2015. február 1-jén még meg nem szűnt azon fogyasztói kölcsönszerződésekre és lízingszerződésekre, illetve
 - a törvény hatálybalépésekor még fennálló, a pénzügyi intézmény által már felmondott azon fogyasztói kölcsönszerződésből eredő késedelmes tartozásra (továbbiakban: késedelmes tartozás)
- vonatkozik, amely kapcsán a Bankot elszámolási kötelezettség terheli.

Hatálya a bankszámlahitelre és hitelkártyára, továbbá az állami kamattámogatással nyújtott forintalapú lakáscélú kölcsönszerződésekre nem terjed ki.

A törvény alapvetően két kérdést rendez:

- rendelkezik a deviza vagy deviza alapú jelzálogkölcsön-szerződések forintra történő átváltásáról, és
- meghatározza a fogyasztói kölcsönszerződések esetében alkalmazható kamatszabályokat.

A fogyasztói kölcsönszerződés a törvényben meghatározottak szerint, a törvény erejénél fogva módosul. A módosult fogyasztói kölcsönszerződést nem kell közjegyzői okiratba foglalni, a korábbi közjegyzői okirat a szerződés módosult tartalmának keretei között érvényes. A fogyasztói kölcsönszerződés biztosítására szolgáló zálogjog és kezesség fennmarad, a szerződés módosulásához a kezes, a zálogkötelezett hozzájárulása nem szükséges, de e módosulás folytán helyzetük nem válhat terhesebbé.

A pénzügyi intézmény a deviza kölcsönszerződés módosuló rendelkezéseinek szövegéről, a módosítás lényegi elemeiről - így többek között a forintosítást követő tőketartozás összegéről, a módosuló kamat és kezelési költség mértékéről, a kamatperiódus időtartamáról, a várható törlesztő-részlet összegéről - **az elszámolás közlésével együtt, tértivevényes levélben nyújt tájékoztatást a fogyasztóknak 2015. szeptember 30-ig.** A szerződés módosulásának hatálya 2015. február 1-i fordulónapra visszamenően fog beállni.

2. Deviza fogyasztói jelzálogkölcsön-szerződések forintra történő átváltása

A Bank 2015. február 1. napjára visszamenőlegesen köteles

- a jelzálogkölcsön-szerződés alapján fennálló vagy az abból eredő teljes, **az elszámolás során megállapított tartozást** (ideértve a devizában felszámított kamatot, díjat, jutalékot és költséget is), illetve
- a pénzügyi intézmény által felmondott jelzálogkölcsön-szerződésből eredő **késedelmes tartozást**

a rendeletben meghatározott MNB által hivatalosan jegyzett devizaárfolyamon (1 CHF: 256,47 Ft; 1 EUR: 308,97 Ft; 100 JPY: 216,30 Ft; 1 USD: 236,56 Ft) az elszámolási kötelezettsége teljesítésének határidejéig forintkövetelésre átváltani, és erről a fogyasztót az elszámolás közlésével együtt tájékoztatni.

A deviza jelzálogkölcsön-szerződések forintra történő átváltása várhatóan 2015. augusztus 30-ig megtörténni.

A fogyasztó a jelzálogkölcsön-szerződés módosuló rendelkezéseinek kézhezvételét követő 30 napon belül a Banknál írásban kezdeményezheti a forintra átváltás és a forintra átváltás esetén alkalmazott kamatszabályok alkalmazásának mellőzését. A kezdeményezésre adóstársak esetén az adóstársak együttes, egybehangzó nyilatkozatával van mód.

A felmondott szerződésből eredő tartozás visszaváltására irányuló nyilatkozattétel esetén a pénzügyi intézmény köteles a forintra átváltott követelést az eredeti devizanemben meghatározott követelésre visszaváltani.

Egyéb esetekben a fogyasztó akkor élhet a visszaváltás lehetőségével, ha

- a) igazolja, hogy a várható törlesztőrészlet meghaladó összegű rendszeres jövedelme van az MNB által hivatalos árfolyamként jegyzett devizanemben - amely jövedelem adóstársak esetében összesítve értendő -, vagy

- b) a JTM rendelet (32/2014. (IX. 10.)) alapján jogosult lenne az adott devizaalapú kölcsönt felvenni, melyhez mellékeli az ennek igazolásához szükséges, pénzügyi intézmény által megjelölt iratokat, vagy
- c) a jelzálogkölcsön-szerződés hátralévő futamideje legkésőbb 2020. december 31. napján lejár, vagy
- d) a forintra átváltás esetén számítható induló kamat meghaladja az eredetileg számítható kamatot, kamatfelárat.

A Bank a fenti feltételek fennállását a kezdeményezés kézhezvételétől számított 30 napon belül bírálja el, és erről tértivevényes levélben haladéktalanul értesíti a fogyasztót.

Ha a jelzálogkölcsön-szerződés forint alapú jelzálogkölcsön-szerződésre módosul, a fogyasztó a módosulást követő 60 napon belül a jelzálogkölcsön-szerződést felmondhatja. Felmondás esetén a fogyasztónak a felmondást követő 90 napon belül meg kell fizetnie a Bank részére a felmondott szerződés alapján fennálló valamennyi tartozását.

3. Deviza kölcsönszerződések kamatszabályainak módosulása

A törvény által érintett deviza fogyasztói kölcsönszerződések kamatszabályai 2015. február 1-i fordulónappal módosulnak úgy, hogy a szerződésmódosulás alapján fizetendő törlesztőrészetet első alkalommal az elszámolási törvényben meghatározott, az elszámolás megküldésére nyitva álló határidő utolsó napját követő hónapban (2015. október) kell teljesíteni. Ezen időpontig ténylegesen megfizetett és a 2015. február 1-i fordulónaptól fizetendő törlesztőrészetek közötti különbséggel pedig a Bank utólagosan elszámol.

A nem jelzálog fedezete mellett nyújtott deviza fogyasztói kölcsönszerződés esetében az induló kamat, kamatfelár (referencia kamatlábhoz kötött kamat esetén) úgy kerül megállapításra, hogy az nem haladhatja meg az eredetileg számítható kamatot, kamatfelárat.

A rendelet alapján az **eredetileg számítható kamatnak, kamatfelárnak** (referencia-kamatlábhoz kötött szerződés esetén) az eredeti induló kamat, kamatfelár és a 2014. július 19. napján az adott fogyasztói kölcsönszerződésben alkalmazott ügyleti kamat, kamatfelár közül az alacsonyabb kamat, kamatfelár minősül.

Eredeti induló kamatnak (kamatfelárnak) a szerződés első törlesztőrészletének esedékességekor érvényes kamat (kamatfelár), vagy ha a pénzügyi intézmény a szerződés előre meghatározott időszakára kamat (kamatfelár) kedvezményt adott, akkor a kedvezményes időszak lejártát követően elsőként a szerződés részévé vált kamat (kamatfelár) tekintendő.

A deviza jelzálogkölcsön-szerződés forintra átváltása esetén a pénzügyi intézmény csak referencia-kamatlábhoz kötött kamatot alkalmazhat, melynek mértéke a három hónapos BUBOR. A referencia-kamatlábban felül alkalmazható kamatfelár – a rendeletben meghatározott feltételek és kivétel figyelembe vételével - nem haladhatja meg a szerződés megkötésekor alkalmazott eredeti kamatfelárat.

Az elszámolást követően a kamatperiódusok – referencia kamatlábhoz kötött kamat esetén a kamatfelár-periódusok – időtartama az alábbi szabályok szerint módosul:

Amennyiben a fordulónaptól számított hátralévő futamidő meghaladja

- a) a 16 évet, akkor öt év,
- b) a 9 évet, de legfeljebb 16 év, akkor négy év,
- c) a 3 évet, de legfeljebb 9 év, akkor három év.

A törvény szerint módosuló fogyasztói kölcsönszerződések kamata (ha a kamat a kamatperiódus alatt rögzített), illetve kamatfelára (referencia-kamatlábhoz kötött kamat esetén) a fogyasztó hátrányára első ízben a második kamatperiódus kezdőnapjával módosulhat.